

Organisatie: HOVO Fryslân, HOVO Windesheim en
Senioren Academie Groningen en Drenthe
Zaterdag 1 november 2008, van 10.30 tot 16.00 uur
Academiegebouw Rijksuniversiteit Groningen

Symposium

Waarom we doen zoals we doen

Organisatie

Datum: zaterdag 1 november 2008

Tijd: 10.30 - 16.00 uur (zaal open vanaf 10.15 uur)

Locatie: Academiegebouw Rijksuniversiteit Groningen,
Broerstraat 5, Groningen

Organisatie: HOVO Fryslân, HOVO Windesheim en
Senioren Academie Groningen en Drenthe

Ondersteuning: HOVO Nederland

Kosten: € 25,- inclusief lunch, koffie en thee

Door HOVO Fryslân, HOVO Windesheim en de Senioren Academie Groningen en Drenthe, de drie instellingen voor HOVO in Noord Nederland, wordt voor cursisten en andere belangstellenden uit heel Nederland een symposium georganiseerd onder de titel *'waarom we doen zoals we doen'*. De organisatie van het symposium wordt ondersteund door de overkoepelende nationale HOVO-organisatie, HOVO Nederland. In het ochtendprogramma spreken prof. dr. Serge Daan en prof. dr. Paul van Geert, autoriteiten op hun gebied. In het middagprogramma is er een lezingencarrousel, waarbij u een keuze (twee lezingen) kunt maken uit vier verschillende kortere lezingen die de sprekers rond het thema zullen presenteren.

Programma

10.00 uur **ontvangst met koffie**

10.30-12.15 uur **ochtendprogramma**

- **Opening** door prof. dr. Eric Bleumink, voorzitter HOVO Nederland, tevens voorzitter van de Senioren Academie Groningen en Drenthe
- **Lezing** - *Evolutie en reproductie – een paradoxaal verschil tussen mens en dier*, door prof. dr. Serge Daan, Rijksuniversiteit Groningen
- **Lezing** - *De dynamica van de menselijke ontwikkeling*, door prof. dr. Paul van Geert, Rijksuniversiteit Groningen

12.15-13.15 uur **lunchbuffet**

13.15-15.00 uur **middagprogramma**

Het middagprogramma bestaat uit twee parallelprogramma's met korte 'colleges' door verschillende docenten, die vanuit hun eigen invalshoek op het centrale thema van de dag zullen belichten. Deelnemers aan het symposium kunnen kiezen uit twee van de volgende vier lezingen:

- [A] *Kwetsbaarheid en distantie (filosofie)*, door drs. Petra Bolhuis,
- [B] *Geloof: groei, ontwikkeling of beperking? (godsdienspsychologie)*, door dr. Joke van Saane
- [C] *De verbeelding van het heilige (kunstgeschiedenis/godsdienswetenschap)*, door drs. Saskia van Lier
- [D] *Drijfveren van de economische mens (economie)*, door dr. Frans Sijtsma

15.00 - 16.00 uur **afsluiting en HOVO-tea**

Ochtendprogramma

Prof. dr. Serge Daan

Evolutie en reproductie – een paradoxaal verschil tussen mens en dier

Serge Daan is sinds 1975 verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij werd hier in 1994 bijzonder hoogleraar chronobiologie en in 1996 hoogleraar ethologie. Sinds 2003 bekleedt hij de Nico Tinbergen leerstoel in de Gedragsbiologie. Op dit moment is hij tevens decaan van de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen. Het onderzoek van Daan binnen de gedragsbiologie richt zich met name op de organisatie van het gedrag van mens en dier in de tijd, zoals de regulatie van de menselijke slaap of de jaarlijkse timing van reproductie. Professor Daan werd voor zijn werk in de gedragsbiologie vele malen internationaal onderscheiden. Recent mocht hij de Award voor Eminent Scientist van de Japan Society for the Promotion of Science in ontvangst nemen.

Prof. dr. Paul van Geert

De dynamica van de menselijke ontwikkeling

Paul van Geert is sinds 1976 verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen en werd in 1985 aan deze universiteit benoemd tot hoogleraar klinische en ontwikkelingspsychologie. In zijn lezing constateert Van Geert dat er in het moderne denken over ontwikkeling paradoxaal genoeg weinig plaats is voor ontwikkeling. Er wordt onderzocht hoe ontwikkeling wordt beïnvloed door biologische factoren als genen of het brein, of door sociale factoren, zoals opvoeding en onderwijs. In zijn lezing zal professor Van Geert pleiten voor een kijk op ontwikkeling die de dynamiek van verandering voorop stelt.

Middagprogramma

Drs. Petra Bolhuis

Petra Bolhuis is filosofe en sinds vele jaren een geliefd docente bij zowel de Senioren Academie Groningen en Drenthe als HOVO Fryslân.

[A] Kwetsbaarheid en distantie

Uitgaand van een universele menselijke kwetsbaarheid zien we dat we allemaal op zoek gaan naar manieren om met die kwetsbaarheid om te gaan. Vaak komt dit neer op het omzetten van onvoorspelbaarheid in voorspelbare processen: gestuurd, beheersbaar. Rationele distantie als wapen tegen onze kwetsbaarheid?

Dr. Joke van Saane

Joke van Saane is universitair docent godsdienstpsychologie aan de faculteit Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam. Zij geeft les aan de THESEN Academie van HOVO Windesheim.

[B] Geloof: groei, ontwikkeling of beperking?

Religie is voor veel mensen een manier om zin en structuur aan hun leven te geven. De vorm die religie krijgt is afhankelijk van de cultuur en van de persoonlijke geschiedenis van mensen. Religie kan goed voor mensen zijn, waardoor geluk en groei ontstaat maar kan ook een belemmering vormen voor groei en mensen fnuiken in hun ontwikkeling.

Drs. Saskia van Lier

Saskia van Lier is afgestudeerd in de godsdienstwetenschap en is vooral geïnteresseerd in de (kunst)historische kant van de vele geloofsculturen. Zij geeft lezingen en cursussen bij vele instellingen, waaronder HOVO Windesheim en de Senioren Academie Groningen en Drenthe.

[C] De verbeelding van het heilige

Het gebruik van beelden is, ondanks het beeldverbod, bij uitstek een uiting van menselijk gedrag. Dit komt voort uit de wens om het heilige, het onbegrijpelijke, aanschouwelijk en tastbaar te maken, om van het goddelijke een aardse realiteit te maken.

Dr. Frans Sijsma

Frans Sijsma is als onderzoeker en docent verbonden aan de faculteit ruimtelijke wetenschappen en coördinator bij de wetenschapswinkel economie van de Rijksuniversiteit Groningen. Vanuit de RUG werkt hij intensief samen met o.a. de Raad voor de Wadden.

[D] Drijfveren van de economische mens

Korte termijn winst en eigenbelang zijn drijfveren van de economische mens, als ondernemer of als consument. Dezelfde mens heeft echter als burger bredere drijfveren en bredere zorgen: de hongerende medemens, uitstervende tijgers en leeggeveste zeeën. Vanuit de clash tussen natuur en economie zoeken we naar manieren om ons individueel gedrag in overeenstemming te brengen met onze wensen van hogere orde.

Hoger onderwijs voor ouderen

HOVO (Hoger Onderwijs Voor Ouderen) biedt al sinds 1986 onderwijs speciaal voor ouderen op universitair en HBO-niveau.

Jaarlijks volgen ruim 25.000 vijftigplussers in heel Nederland HOVO-cursussen. Daarvoor is geen speciale vooropleiding nodig. Iedereen kan zelf bepalen of hij of zij, door opleiding, achtergrond of levenservaring, een HOVO-cursus kan volgen.

www.hovo-nederland.org
www.nhl.nl/hovo
www.windesheim.nl/hovo
www.hovoseniorenacademie.nl

Aanmelden

U kunt zich aanmelden door het inschrijfformulier op de achterzijde van deze folder in te vullen, te tekenen en het formulier vóór 25 oktober 2008 op te sturen.

Na ontvangst van het inschrijfformulier sturen wij u een bevestiging. Deze bevestiging is tevens uw bewijs van toegang voor het symposium.

Annulering van uw inschrijving of contante betaling aan de zaal is helaas niet mogelijk. Het aantal plaatsen voor dit symposium is beperkt. Als er geen plaats meer is ontvangt u zo spoedig mogelijk bericht.

hoger onderwijs voor ouderen in Groningen en Drenthe

Inschrijfformulier (graag bij het invullen blokletters gebruiken)

De heer Mevrouw

Naam en voorletter(s): _____

Straat en huisnr.: _____

Postcode en plaats: _____

Telefoon _____

E-mail: _____

Bent u bekend met HOVO als cursist? ja nee

Ik bestel _____ toegangsbewijzen à € 25,- voor het symposium

Ik wil (wij willen) graag de volgende middaglezingen volgen:

Keuze 1e lezing _____

Keuze 2e lezing _____

Alternatieve keuze _____

Wij houden zoveel mogelijk rekening met uw voorkeur betreffende de lezingen. Indien het programma van uw keuze vol is, wordt u geplaatst voor een alternatieve lezing. Correspondentie hierover is niet mogelijk.

Inschrijffvoorwaarden

Na inschrijving ontvangt u een bevestiging (vanaf ca. 5 oktober 2008). Deze bevestiging is uw toegangsbewijs. U kunt zich inschrijven tot uiterlijk 25 oktober door de eenmalige machtiging te tekenen en het formulier op te sturen of te faxen. Annulering van uw inschrijving of contante betaling aan de zaal is helaas niet mogelijk. Het verschuldigde bedrag zal rond 25 oktober van uw rekening worden afgeschreven. Annulering van uw inschrijving is niet mogelijk. Indien het symposium onverhoopt geen doorgang kan vinden, wordt uw betaling uiteraard gerestitueerd.

Ik ga akkoord met bovenstaande voorwaarden en verleen een eenmalige machtiging aan de Senioren Academie Groningen en Drenthe om het totaalbedrag van € _____ af te schrijven van

(post)bankrekeningnummer:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Op naam van _____

Naam: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening rekeninghouder: _____

Dit formulier in een voldoende gefrankeerde envelop sturen naar:
Senioren Academie Groningen en Drenthe
Postbus 72, 9700 AB Groningen
O.v.v. Symposium HOVO in het Noorden